

Handläggare
Jonas Fransson
Telefon: 085081435521011

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-11-25

Lekvärdesfaktorer som verktyg för förskolegårdar med plats för barns lek

Svar på skrivelse från (V)

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Vänsterpartiet.

Sammanfattning

I en skrivelse anser Vänsterpartiet att stadsdelsförvaltningen ska ta lärdom av det arbete Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning gjort med att skapa ett funktionsprogram för förskolan som använder sig av lekvärden för att definiera och kvantifiera en förskolas utemiljö.

Förvaltningen har ambitionen att under 2022 ta fram och implementera ett funktionsprogram för förskolornas utemiljö. Vid ett framtagande av ett sådant funktionsprogram kommer det vara viktigt att dra lärdom av det program som tagits fram av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och de erfarenheter som de dragit efter införandet.

Ärendet

Stadsdelsnämnden lämnade en skrivelse för beredning från Maria Ljuslin m.fl. (V) på sammanträdet 29 april 2021. I skrivelsen ställs frågan om förvaltningen kan göra en översyn om Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings funktionsprogram för förskolegårdar är möjligt att implementera även i Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning
Avdelningen för samhällsplanering och intern
service

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Växel 08-508 22 000
Fax 08-508 220 99
hagersten-alsvjo@stockholm.se
stockholm.se

Skribenterna anser att stadsdelsförvaltningen ska ta lärdom av det arbete som gjorts i Enskede-Årsta-Vantör med att skapa ett funktionsprogram för förskolan som använder sig av lekvärden för att definiera och kvantifiera en förskolas utemiljö.

Vänsterpartiet anser att många förskolor i vårt stadsdelsområde fortfarande har små gårdar och att gårdarna utöver bristen på lek-

och springyta även brister i lekvärdesfaktorer. Avsikten med att införa ett funktionsprogram för förskolegårdar som använder sig av lekvärden anser de vara att skapa en utomhusmiljö med de kvaliteter som krävs för att gården ska ha ett hälsofrämjande värde där fysisk aktivitet stimuleras. Parametrar som lyfts fram som användbara är: gårdens storlek, olika zoner som: ”rumslighet” och miljöer – trygg, vidlyftig och vild, tillgänglighet, nivåskillnader, sluttningar och blandning av växtlighet, möjlighet att passera runt hus/buskar/kulle/dunge, integration av lekutrustning i landskapet, omvärldsförståelse - exempelvis kretsloppet, samband inomhus/utomhus och en gård anpassad för årstidsväxlingar.

Ett funktionsprogram med lekvärdesfaktorer som utgår från forskning anser Vänsterpartiet kunna användas som ett verktyg för att stärka friytornas kvalitet. De hänvisar i skrivelsen till Boverkets vägledning rörande utemiljö för barn som heter *”Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö”* som de menar med fördel kan användas i projekteringen. Vidare hänvisas till de erfarenheter som finns att hämta från kommuner som Malmö och Järfälla.

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att staden likväl som stadsdelsförvaltningen arbetar strategiskt för att säkra förskolegårdarnas kvalitet och funktion. Detta ska gälla för både redan befintliga förskolor och för nya förskolor. Lekvärdesfaktorer anser de vara ett bra verktyg för att kunna förbättra förskolebarnens utomhusmiljö och påverka gårdarnas storlek och utformning. I första hand menar de att tillräcklig mark behöver avsättas för förskolors gårdar. I andra hand kan man arbeta kompensatoriskt med lekvärdesfaktorer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering och intern service. De fackliga organisationerna informerades vid förvaltningsgrupp den 15 november.

Synpunkter och förslag

Ett funktionsprogram för förskolors utemiljöer där lekvärdesfaktorer ingår är ett bra verktyg för att utvärdera förskolegårdar. Det kan vara till nytta både vid projektering av nya gårdar och upprustning av befintliga.

Stora förskolegårdar rymmer fler funktioner och utrymmet per barn ökar. Slitaget blir mindre och det finns större möjligheter att bevara naturliga material som gräs och träd. Samtidigt är Stockholm en stad som växer och konkurrensen om marken hårdnar. Förvaltningens bedömning är att möjligheterna till nyproduktion av friliggande förskolor kommer att minska framöver.

Som ett stöd i arbetet att skapa kvalitativa och funktionella förskolegårdar har förvaltningen därför ambitionen att under år 2022 ta fram och implementera ett funktionsprogram för förskolornas utemiljö. Vid ett framtagande av ett sådant funktionsprogram kommer det vara viktigt att dra lärdom av det program som tagits fram av Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och de erfarenheter som de dragit efter införandet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner detta tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Vänsterpartiet.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Linda Palo
avdelningschef

Bilagor

Skrivelse om lekvärdesfaktorer som verktyg för förskolegårdar med plats för barns lek

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-11-08
Linda Palo, avdelningschef	2021-11-08